

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Kéziratok vissza nem adtak.

Előfizetési ár:
Égős évre 3 frt. Félévre 1 frt. 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szá. ára 10 kr. — Előfizetési pénzek és reklama-
tíók a kiadóhivatalhoz intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többzsori hirdetésnél soronként 6 kr. Helyegydj 30 kr.

NyH-tér petitsora 25 kr.

A mi a mienk.

Hogy az a legjobb, hogy azt kell legjobban megbecsülni a mi tulajdonunkat képezi: előismeri mindenki. Az életben pedig sokszor tapasztaljuk az ellenkezőt.

Sokan nem ösmerik becsét annak a mijök van, sokan kicsinylik azt, — s elhanyagolja, veszni hagyja vagyonát ez is az is. Az áldás pedig kerül az ilyen ház táját.

Ösmerni és becsülni kell tehát azt, a mink van. A kishitték is, a nagyraagyók is azt mondják: hisz alig van valamiük, bármit tegyünk, azzal nem sokra megyünk.

Nem úgy van. A muraszombati járás — ha nem is minden helyesze egyformán — de általán véve sok természetü kincsel bír, s lakosainak becses munkaerővel rendelkezik.

A régi időben híres volt a tótsági szőlő, bor és gyümölcs, ma nem az, sőt mert állítólag a szőlő nem terem eleget, — a régi faj alig található s a hol még van, az is kivénit, elhanyagolt. A régi gyümölcsösök is inkább pusztulnak, miat gyarapodnak.

Úgy vagyunk érdeinkkel is, hogy maholnap nemcsak épületfánk, de tűzfánk sem lesz, s az erdők helyét az elhanyagolt értéktelen bokrokrol ismértük fel.

Vannak kitnő ásványforrásaink is. Ki használja, ki ismeri azokat? Pedig gyógyerővel bírnak!

Munkásaink erősek, szorgalmasak — józan életűek. de igen sokan nem a saját kis gazdaságuk művelésével mutatják ezt meg, — hanem a munkaidő beálltával ezrével hagyják itt otthonukat s távoli vidékekre szállnak kapálni, kaszálni, aratni. S ez se volna baj, ha keresményüket tisztán haza hozhatnák, úgy de a hosszú út, az idegen ételmezés, néha a rossz idő úgy megdösmálja a munkabért, hogy sokszor alig marad valami, sőt adóssággal térnek haza.

Nem jobb volna tehát mindaddig a mig lehetséges az itthoni vagyont művelni, szépitni, gyarapítani a sok jó munkaerőt itthon használni fel? Hisz szőlőhegyeink ma is ép oly jó fekvésnek mint régen voltak, földünk, éghajlatunk ma is úgy kedvez a gyümölcs-tenyésztésnek, mint hajdanta, hol van tehát a baj?

Ott van a baj, hogy sok helyt elsóványodtak a földek, a kiirtott erdők rossz szeleket, jégesőt, korai dért menzenek, néha szárazságot, néha oly rohamos áradásokat okoznak, hogy a pusztá hegyekről leomló kavicsok a legjobb szántóföldeket, réteket teszik sok időre használhatlanná.

És mindezeket nem oly nehéz segíteni. A legványabb földet is lehet javítani, a trágya sem lesz oly drága, ha jobban megbecsüljük, mint eddig; ha nem lesz a járásban egyetlenegy borjú, tehén, ló,

T Á R C Z A.

Nótárus uram és Mihály gazda beszélgetései.

Nótárus. No-no csak nem kell mindjárt olyan erősen kezdeni barátom, nem mindig olyan fekete ám az ördög, amilyenek az ember festi!

Mihály. Hogyne panaszokdám nótárus ur, mikor már vagy 2 eszten-deje kergetem azt a rongyos 18 frmat, amelylyel a Píripöcsk Józsiya tartozik; és a bírósághoz ha megyek, ott azt mondják, menjek a községbíróhoz, ha a községbírónál jelentem, azon kezdi: hoztam-e irást a bíróságtól? — Így aztán nap nap után — s én lassan-lassan már anyi csizmát szka-gatok el az utánjárásban, mint a mennyit a követelésem ér — ha ugyan megkapom valaha.

N. Hogy így járt barátom, nagyon is elhiszem; de azt meg maga higgye el, miszerint annak, ha a földmívelő ember az egyenes uton is egyre csötlök-botlik, semmi más az oka, mint, — hogy még mindig azt hiszi, miszerint az irástudás csak az urnak való, és a szőrös-gubás embernek uting elég, ha a „Miatyánkat“ megtanulta, és a 10 ujján ösöse tudja számolni, hány hét alatt borjadjik le a riska-teleh. 1877. évben olyan törvény hozattott, hogy ha valakinek csak 20 frt követelése van, és nem több, az nem pörölheti adóását a járásbírósnál, hanem elmegy az adósnak falujába a községbíró elé, annak előadja a panaszát, ki aztán egy bizonyos hatánapon megidézzi mind a panaszkodót — mind pedig az adóst; meghallgatja mind a kettőt, s aztán a saját józan esze szerint ítéletet mond.

Hiszen sok szó fer ehhez — az igaz, de hát nem mi ránk bizták azt Mihály barátom, hogy a meglévő törvény helyett újat csináljunk. — Igen bolond ember volna az, a ki esikörög hidegben, csak azért, mert új csiz-mája nincs, a foltosat pokolba dobja — és meztelű járna.

Ez a községi biraskodás, mai naptság a népre — ha annak hasznát venni tudja — igen nagy jótevény.

Előbbi időkbén, ha egy pár forint követelése volt, azért évekig a bíróság-hoz kellett futkosnia és három annyit költekeznie, — mint a mennyit

Ka je nasse.

Ka je ono nájbogse, ka ono trbej nájbole postúvatü, ka je nasse lasztvino, tou vszaki szpozna. Pa vu vsziki dönök dosztrakrát protivno szpoznavamo.

Vnogi nepoznajo vrejdnoszt onoga, z-kem ládajo, vnogi za málo drzsijo ono; zapústü, pogübi ka má eden i drági. Blagoszlov pa odhája od tákse híszse.

Poznati i postúvatü trbej tak ono, ka mámo. Oni ki szo mále võre tak i oni ki sze vise terejo tou právjio: komaj kaj mámo, kas-tées bomo delali velkoga haszka nemo meli.

Nej je tak. Nas szoboscki járás — esi glih nej vszáka obsina — dönök poprejck vnoge naturálszke kincse i vu szvoji sztfánovnikaj dobre delaveze má.

Vu indasno vrejmeni je glaszoitvo bilou szlovenszko grozdje, vino i szlovenszki szád, zdaj je nej; nego da prej goricez zadoszta nerodijo, je zse jáko rejtüi sztfári szlovenszki trsz, gde esese jeszte tídi tam je zapúsceni. Tüdi sztfári szádovnyázcke szo bole zapúsceni kak nej.

Z-gosescami szmo tídi tak ka dnezsz vütro niti za czimper niti za zsgánye nemo meli leszä, indasno goscsö nám zdaj kázse za níkoj grmovje.

Mámo tídi imenitne szlatine. Ali sto je núcza, sto je pozna? Pa zdrávje dávajoucsö mocus májo!

Delavezi nasi szo mocsni, pascslvi, trejnü; ali jáko vnogi nekázsjö tou vu pri szvojom málom vrszvtü, nego kak sze delo zacse po jezero jüht osztávi szvoje domáce i odidejo dalecs na lücz-ko okápat, koszit, zset. I tou esese nebi bila falunga, csi bi pride-lánye szvoje csiszto mögli domou prineszti; ali daga pou, lüczki sztrosek, veszási lágöje vrejmen na teliko poména delavezov nám, ka vngokrát komaj kaj osztáne esese dug prineszejo domou.

Jeli nebi bogse bilou teccász ka je mögoucsö domáce imánye oblevávi, olépsati, povéksati i vnoge dobre delaveze domá pontczati? Ven szo pa goricez nase itak v-tak dobrom meszti kak inda, zemla nasa i zrak je tak prílices za szádovno drevje kak inda, gde je tak falunga?

Tam je falunga, ka je zemla vnogi mesztáj szlaba, vöszkresene goscsö lágöje võtre, tocsö, i rano szláno i mraz prineszje, veszási szühöcsö veszási pa tak nágo povouden zrókújejo, ka z-goli bregouv doliprineseno kaménye te nájbogse nyive i trávnike na dügi csasz nehasznovite vcsüni.

I nej je zsmetno za vszá tá pomucus nájdüti. Tüdi tá najhüsa zemla sze lejko pobogusa, gnoj tídi nede tak drági, csi mo ga bole postúvatü kak do zdaj; csi v-vezjom járási nede ni ednoga teleta,

Kaj szü Miska gazda ino goszpon notárus v-esászi v-esászi gueszjo.

Notárus: No no, drági moj prátel, nej tak mocsno terbej zacsnöti, nej je tak esaren te vrág, líki ga te eslovék mála.

Miska: Kak bi sze nej touzso, goszpon notárus, gda je zse 2 leti ka íscesem oni nevolni 18 forintov, sterimi mi je Píripäcsck Jözsef düzsen, i csi k-bírovüji ídem, odnut me poslejo veskomi rihtari, — i csi k-veskomi rihtari prídem, on veszási sztem zacse, csi szam od bírovüi píszmo prineszgo? Tak dén za dnévom odide i jaz pomali-pomali telko eserlov rzátergom, kak moj düg zadene; i neveni jeli je gda szvejtá dobim ali pa nej.

N. Ka szte tak obhodüti, tou prav verjem, ali tou pa dügi, ka esi te polodelavez esi sze na toj ednákoj postü potüka je drügo nej zrok szamo tou, ka on szamo tou võrje, ka szamo goszpon more píszmo znáñez bitü, mi nem prózsmöi páverszkomi eslovéki je zadoszta, csi sze ocsa nas nácsö, i esi na perzálj zná vö zracsnati, za kelko tjádnoy nyegova krava szkötü.

1877. leta je táksa névda prineszta, esi eden eslovik pri drügöm 20 rajnsüki terjati má i nej ves, szvojem düzsnika nemore pri králeszko bírovüji touzúiti, nego pri onou veskög rihtari, gde je düzsnik mesztacsar, táj pri veskom rihtari naprej dá, te da veski rihtar na eden dén kom toga terjajoneszga kom düzsnika pred szebe pozavé, nyé vö poszúhne i teda pou-leg szvoje düene vejszti pravicsne szoudbö võporé.

K-tomi doszta szljüti, tou prav ísztna, ali drági moj prátel Miska, tou je nej na nász zápvünc, ka meszto te vezlánszö pávdelénozsztü naj mi novuo napravimo. Preves norocszti eslovék bi bio on, ki bi vtom naj véksem mrazi szvoje boesköre tá lícsö, záto ka nejna novü i búsz bi hodo.

Etakö veskö szodjenye je na esloveacsanzö vezlád, esi ono zná nüz-czati preves hasznovüti. Vu tá pretekoucsno vremenü, esi je sto pár hransüki meo terjati, je vees lejü mögö k-bírovüi hodüti i trikrát telko potroso, kak szü je haszka napravvo. Ár esi pod 20 frt má terjati od ednoga, ki je zsnym ju ednoj vézsi, vö z-obcsine nyemi nej terbej itü ár veski rihtar szkocna ono touzso, prvle je pa k-Ponczusi Pilataai mögö hodüti z-touzsov.

mely naponta meg ne lenne vakarva, tisztogatva. A jégeső, szárazság, vízáradások is ritkábban látogatnak hozzánk, ha több fitt nevelünk.

A gyümölcsfák tenyésztéséhez az ország egyetlenegy vidéke sem juthat elősöbbon, mint a miénk Nines egy tanító a járásban, ki a növénykedveket oltani ne tanítaná, s például Hári, Schlankovits, (hodoncz) Fliszár tanító uraknál, hogy többet nem említsek, oly sok nemes átlétni való csemete van, hogy a fél járás felfrissíthető vele korhadt gyümölcsöset.

Szándékosn mellőzöm az egyes jobb birtokok és uradalnak gyümölcsfa-iskoláit, baj volna, ha nem ismerők, midőn távoli vidékeken ismerik s évente több ezret szállítanak föltek idegen helyekre.

Téhat a miket felsoroltam, ezekben is van elég vagyonunk, több mint sok más vidéknek. Ne engedjük elveszni, mentől jobban gondozunk ezeket, annál kevesebb lesz a család terhe, s ha önerőnk-ből létesítjük a javításokat — annál nemesebb lesz az öntudat, hogy mindaz a mink van, a miket gyermekeinkre hagyunk, az csakugyan a miénk.

s.

A földregéssről.

A hirlopokban nem egyszer olvassuk, hogy most ez, majd ama világrész egyes tartományai- vagy országában észlelték kisebb-nagyobb földregést, mely természeti tűnényei többnyire tetemes károkat is szokott okozni, főképp ha nagrszobszéri városokat érint, melyeknek toronymagasságú épületei közül az erőteljes lökések következtében nem egy omlik össze, s azok romjai között számos ember halálát leli.

Nem igen régen borzastó földregének voltak kitűző az ázsiai sziget-lakók, kik ezrenként haltak meg a tenger hullámai közt, midőn több sziget, melyeken emberek laktak, a víz által egészen elborítottott.

Észlött pár héttel meg Spanyolország egyes vidékeit s városait hozta nagy rémtűlés- és rettegésbe a földregés, hol szintén — mint már e lap 3-ik számában említve volt — kimondhatatlan kárt és sok emberhalált okozott.

Most három vagy négy éve mi is észleltünk egy kisebbszéri földregést, de — hála az égnek — kárt nem valottunk általa.

Ezek előrebocsátása után lássuk: miúol származik voltaképp a földregés vagyis azon óriási természetör, mely ezt a nagy földgömböt oly könnyen mozgathatja?

A geológusok vagy földtudósok ezen erőt a föld belsejében levő tűznek tulajdonítják, — mely állításuk szerint akképp áll elő, hogy a föld kisebb-nagyobb hasadékaiban keresztül víz szivárog le az emleltet tűzhöz, hol az a nagy hőiség miatt gőzzé válik; a gőz pedig tudvalevőleg terjedékeny test lévén, elhelyezkedésével nagy úrt fog be, amde ilyen oda lent a föld belsejében minesen: így tehát az ott képződő vizgöz kénytelen szoros fűrés-gében mind jobban-jobban összehajmódni azaz megsűrűsödni, míg végre e feszült állapotban oly óriási erőt fejt ki, mely a föltűle levő ezerzer méter vastagságú földkérget rengésbe hozza, szeretővén azt egyszerre szétrobantani, de nem bírja, miattal aztán a föld gromáiban valahogy utat tör magának és iszonyu moraj köztí erével együtt először a vizgöz.

Hogy ez állítás alapos, kiké meggyőződhetik azon körülményből, ha tekintetbe veszi a gőz rendkívüli erőjét gőzgépünkkel, hol ez kicsinyben ópen úgy állítástól elő, mint a hogy amaz nagyban a természet működése következtében jön létre.

LUTHÁR PÁL.

Hegyhát, 1885. február 1.

Tekintetes szerkesztő ur!

Lapunkban olvastam, hogy Muraszombat egy heti-vásárt öhaját. — Erre csak az a válaszm, hogy ezzel már régen bírt — csakhogy nem gyakro-

kereszt. Most ha 20 frton aluli követelése van ugyanazon falubeli emberen, a faluból sem kell kimenni, hanem elvélgi a községi bíró azt, amit előbb Pontiusot Pilátust kellett hajszolni.

M. Jól van ám, de hátha nem jön az adós a bíróhoz akkorra mire megidéz, hogy egyáltalán nem akar engedelmeskedni, — vagy hátha a bíró olyan ítéletet mond, amellyel vagy én, vagy pedig az adós nem lehetünk megelégedve?

N. Ha a bíró valakit szabályszerűen megidéz, értem a szabályszerű ítézés alatt, hogy a kézbesítő vagy kisbíró elviszi neki az ídézvényét és elismerényét írat alá vele, hogy csakugyan megkapta, vagy ha az ítélet nem akarja aláírni az elismerővel, mála hagyja az ídézvényt, és a kézbesítő berírja a kézbesítési ívbe, hogy a megidézett nem akarta aláírni. — Tehát ha a községbíró valakit így megidéz, és az nem jelenik meg, úgy igaznak kell tekintenie a panaszkozó állítását, és el kell ítélnie panaszoltat, ha pedig az ítélet egyik vagy másikkal nem tejjik, akkor az a peresfél, ki az ítéletben megnyugodni nem akar, felkéri a községbíró, hogy az ítéletet és igazkőkönyvet küldje be a járásbíróhoz, az aztán majd megmondja, hogy melyiknek van igaza.

M. Hija de mikor a bíró őrni nem tud az még nem olyan nagy baj, — mert az írást elvélgi a notárius. — De ott a bökkenő atyanfia, hogy nem mer sem balra sem jobbra ítéletet mondani; és ennek megint csak magunk vagyunk az okai. Hogy költészetűdő bíró legyen a községben — az csak tollánk függ.

Nem azt kell megvalasztani, akinek legnagyobb szája van a faluban, hanem aki legbeszéltebb és legértelmesebb. És ha már egyszer valaki bíróvá valasztott, akkor nem szabad senkinek sem megfélemlenie arról, hogy az írást mindenkor beestellessé és tisztelettel kell viseltetnie; nem szabad senkinek sem fedelnie, hogy valaminek a test fej nélkül, úgy a község — vezető nélkül semmit sem ér. Ha maup az ember egy községi gyűlésbe megy, azt hiszi, hogy egy baromfi udvarba lépett, ahol 20—25 lud egyszerre kialja fűrtöletlenül egyhangu notáját; a helyett, hogy a jelenlevők okos emberhez illő tisztességűdással beszélnek meg ügyes-bajos dolgairkat, mindenki lármáz és panaszol — csak az nem teheti, a kinek joga van hozzá vagyis a községbíró.

Edes barátom, addig míg ez így lesz, hiába hoznak törvényt — addig míg magunk nem iparkodunk magunkon segíteni — az Isten sem segít; mert amíg félrelíró jár az áldás, de csak úgy, ha alulról is segítik.

Addig hiába minden jóakarát, míg be nem látja a nép, hogy nem adhat értékesebb önkéget gyermekeknek, mint ha iskolába járattat, módót és alkalmat nyujt neki, hogy ott felköté kiművelhesse, — míg meg nem gőzödik arról, amit ma még csak mesének tart, — hogy nem az adó nagysága — meg a buza olcsósága tesz tönkre bennünket, hanem, hogy süket fülekkel hallgatjuk azt, ki a lélek uemestünknek és az emberi ész kiművelésének elkerülhetetlen szükségét hirdeti.

K. K.

krave, konya, ka vszaki den nebi bio strigliani, kefani, Toca, száhoca, povodni bole po rejzi prido esi homo veev drevja meli.

K-szádoevenomí drevji v-czujom országai ni edna okroglna falej nemer pridi kak nasa, Nega vucitelja v-járási, ki soláre czepti nebi vesio, ino példo Hári, Slankovics, Fliszár vucitelje, naj jih veev neszopnem, telko czepti mižo za vószaditi, kabi v-pou járási dojle za pobugsanye sztári szádovnyákov.

Számrad szam zamucsaio nisteri bongsi vértov i goszpódárov szádoevenoga drevja soule; falinga bi bila esi je nebi pozalni, gda je dalecs poznaio i vszako leto veev jezér czepti od nyih odpelajo vu túlnszka mezsta.

Túdi vu ouih, stera szam imenüvao, mámo zadosza vrejdnosztí, veev kak vnoge drúge krajine. Nezapásztimo je; esi mo vécsi szkrb noszili na nyé, tem méusa bode zsmuceva familie; i esi z-szvoje monesi kaj pobugsamo — tem pleniútejsa bode ono nase notrejsnye znyáve, ka vszo ono ka mámo, ka na deczo szvojo níhámo, je rej-szau nase.

s.

Od gibanya zemlé.

Vu novinaj veevkrát estémio, kaj szo lúdje ka etom gda na ovom táli szejvta vu poszobni drszelaj ali országaj méuse-vécke gibanye zemlé opazili, stera natúrna prikazon z-véckesa tála túdi zameniti kvár zrokdje, naímre gda vécke varasé doszégne, vu steri sze z-szi previzski palacs po krepkom trousenyi zemlé nepoderé szamo edna, i med nyih podtrínami vno-go lídi nyihovo szmr tále.

Nej jáko dávno szo sztrasonomí gibanyi zemlé vópsztaavlenu bíli áziaanszki zátonysarje, ke j po jezero szmr gorivzelo med válojom nouria, da je veev zátonyov, na steri szo lídije preválovi, voda szploj zakrla.

Pred nisterim tjdómom je pa Spánije poszobne krajine i varasá vu veliki sztráh i trpetanje posztavilo túdi edno krepko trousenye zemlé, gde je — kak szmo tou sze vu etoga listá trétem broji esteli — rávno tak nezogovornomí kvári i vno-go lúdszva szmrta zrok bilov.

I mí szmo zday te tri ali stiri ledo gibanje zemlé v-pamet vézli, ali — Bongsi hvála! — kvári szmo ponem v-niksem táli nej bíli.

Eta naprepszozlavi vidmo zday sze; z-kój zhájja gibanye zemlé ali ona prevetika mones natúre, stera eta veliko zemlon tak lehko zroszta?

Geológuske ali zemloznace eto mones vu zemlé znoutravi boducesemí ognji prispútoje, stera potlej nyihovoga potrdjávajca tak nasztáne, kaj sze szkozuz méusi-vécki poszobne zemlé voda czedi dóli k-tomi szpomunemomí ognji, stera voda sze tam od velike vrocsine na szpout obrné, szpout pa kak známo viedlúra sztívar bodonosi velki presztor zálese, ali da tákkésa vu znoutravi zemle nega; to tam nasztányivájonesi szpout sze tak vu szvojoj tesznoj lúkyvi vsze bole i bole vkiptúszkávati, tou je tou vgosztávati more, dokces naszledjnye vu etoj naprejsnyj sztári szvojoj tákko prevetiko mones akzake, stero to ober szébo boducese jezero jezár mejtrov d-belo mones (kuszto) szkozúje zemlé trousziti zácsa nasteliko, kaj bi jo rada na ednok razprászesila, ali nemore je, med sterrim szí potom vu szalozuje zemlé z-nikkak tálom pont véderé i med sztrasiim dúdnnyem z-moezjov vret záide.

Kaj eto potrdjávanye grúnt má, tou eden vszaki lehko prevídi z-onoga nasztája, esi pogledne pri masinaj nasi ono vózdredno mones szpouta, stera sze vu málom rávno tak naprepszoztáví, kak ova vu velkom po deli natúre nasztáne.

LUTHÁR PÁL.

Hegyhát, 1885. február 1.

Gospzon Brodník!

Vu nasi novinaj szam esteo, ka Szoboto tjdono szenye zelej zadobiti.

M. Ka pa esi te duznik ali na no hip gda je pozváni k-rihtari ne-príje, ali nikako sze nesece podati, ali pa esi veski rihtar tákko szoudbo vópové, stero ali tomi trójajousemí ali pa tomi duzniki nevídi.

N. Csi veski rihtar ednoga kak rád pela pred szébe dá pozvati szczitaziov, tou tak terbej razmeti: esi czitazio tomi duzniki kak je navoda vu vézli te máli rihtar tá odnesi, on ono podpisa, ka je na rouke doubo, esi pa ono czitazio te duznik nesece podpizati, teda te kézbesító ali máli rihtar notri szpise, ka sze je te pozváni nej steo podpizati, — tak esi veski rihtar ednoga naprej pozové i on nepríje, ka touzese notri povje, mere za ísztna postímati i gda obtouzesenoga ozseudi; — esi pa rihtar szoudbo vó povje, i ona szoudbo sze ednomí ali tomi drúgomí nevídi, teda on to szoudbo i protokolom more kralcszej bivoviji notri poszlati, tam sze teda vópovéj steri má pravizo.

M. Hja, ka pa esi rihtar nevej pizati, i esi uprav zná pizati, nevúpa ni naprávo ni na levo szoudbo prineszti.

N. Csi to veski rihtar nevej pizati, tou je nej velika falinga, ár teda tákce pizalo szo notáriusi dosztája. — Ali drágoí nej príateľ, tou je ta naj vécka falinga, gda te rihtar nevúpa szoudbo vópovedati ni na právi ni, na levi sztrán i tomi szmo szami zrok.

Ka naj mámo vreloga rihtara — tou od nász vszki, nej terbej onoga odebrati, ki vu vézsi naj vécke moule má, nego togo naj postonejsa i ra-ozumati. I gda sze eden za od-beré, teda sze neszumni szpobezeni ka onaga vu vszem fáli moremo postávati, moremo tou znati, kako to tejo brez glava, tak edna vécs brez vreljoga pelajouesega rihtara níkaj neváda.

Csi vezdsnyem czajtí eden vu veski gyűlés príjdt, tak stíma, ka je na eden zivínszki dvor szoudpo, gde 20—25 gousz z-ednakim gerkom szvojo nouto kriesi, meszto toga ka bi szí ti tou bodonosi z-postensziki tálom od szvoja réda zgnésaszli vszaki lárma i zapovedáva, szamo on nej, ki je na tou posztávleni — te veski rihtar.

Lábléni mój príateľje, dokces de tou tak zobszom sze pravdednoszt (törvény) naprávo, esi sze nepasesom, szamo sors z-lehkotiti, szam Bong nam nepomere, esi bír blagoszlov od zgorányoga mámo dobíti ali szamo tak esi szí ga odszopdi naprej ponigamó i z-szlisímto. Te esasz je zaobzostom vécksa dobrotvolnoszt, dokces neprevídi lúdszvo, ka nemre szvojni deteti vécsa örúcsine dati, líki esi je vu soulo posla i tam szvojo dúsnovjezt na dobro povráti, — i dokces eto neprestima i szmo za prepovedavko drzsi ka nej ka velka dácsa, nej to ka je peszica fal ga na szíromosztó prípela, nego ka onoga kí dúsnovjeztí nemestvo razuma vesenyé oznanrenjeje zglú-pimí vúhomí poszlása.

K. K.

rolta jogát — hisz Sohá József akkoriban volt járási főbíró már 1839-ben megszerzvének az engedélyt, járásban azt kihirdették.

Mi szegény hegyi lakosok megtartják a minden péntekre kihirdetett heti-vásárt, de kevés haszonul, mert ha hébe-korban be-hozunk egy kis szekér fűzi-fát, úgy előbb végig kell rakódásunkat a városra vonszolni, egy fehérenk mellé jármba fogott főkorbuju fogatunkkal, kínálva azt boldog-boldogtalannak s a vége az, hogy a város egyik vagy másik végén ocsó-áron oda kell adnunk, nehogy azt a nyomorult fogatinkkal vissza kelljen hurcolni egy pár kilo só, egy pár saru-talp, vagy a nálunk kavicsos hegyi vidéken gyéren termő kukoricáért felcsereljük, ez a mi muraszombati heti-vásárunk.

Élelmi cikkeinkkel (gyümölcs és baromfi) pedig még rosszabból állunk; kínáljuk-kínáljuk s utóljára magunknak kell azt megenni, különösen a gyümölcs-neműt, ha a sok kóstolónk valamit meghagynak.

Ha Muraszombati heti vásárt akarj — helyesen van — mi sem mondunk ellene; de ne felejtkezünk meg a rendszer vásártérrel. Soktassza egy bizonyos térra a vevőt és eladót, ahol találkozza hamar kielégíthetők igényeiket.

— Most, hogy levelembe le akarom zárni, jún eszedem panaszokdva, hogy a helys-teleken levő kukorica-tárlok a vadások valami reptől madárra lődöztek és azok kutyája a rosz idő miatt be nem horodott kukoricazsalmá kupczaba bujt az óda szökött s megsebzett madár után — s hogy a mi házhoz kutyánk a „Vigyázz-unk óbersege s kivánessága által gőszlő-nözve — a szerzőkértől alig 80 lépényire előlük állott s ngatással fogadta őket, mire a vadások agyonlőtték.

Ez nagy baj kedves uram — mondja szolgám — hogy ebeinkkel ily röviden bánunk s oly hirtelen tán az ngatásért halálra ítélik. A köbörbe bühödjük így és ne háziel! — Nem lett volna jobb, ha őt csak megsebzé-vez megsebzját? és ez tán használt volna néki orvosságnal, hogy máskor ne köboroljon, s iltthon maradjon.

Ennyit akartam T. szerkesztő ur tudomására hozni, kérvő, hogy kö-zölné azt becses lapjában.

Sajnálom, hogy első levelemben is panaszszal kellett bekopogtatni — no de majd csak írhatok máskor valami öröndetesebbet is. — Tisztelettel maradván

S. J.

Helyi és vidéki hírek.

— **Ujenczozás.** A folyó évben Vasmegeyben 9246 újonez kerül so-zozás alá és pedig a szombathelyi járásból 756, a községből 680, a felső-örösből 1151, a sárváriól 771, a kisczelliből 896, a vasváriból 761, a körmendiből 675, a muraszombatiból 1106, a szt.-gotthárdiból 1260, a németyárjából 837. Szombathely városa 166 újonezet állít, Közseg városa pedig 117-et.

— **Hogy mennyire** vannak iskoláink túltömve tankötelesekkel, példa rá az alább közölt jegyzőkönyvi kivonat: „Kivonat a puczinai ág. ev. gyülekezet 1885-ik év Január hó 22-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvéből: 7. Az itteni iskolák annyira megteltek növendékekkel, hogy egy-egy tanító nem képes őket ezerszeren oktani, mire névze az elsősgy azt az indítványt teszi, hogy a külső községekben állítsanak felekezeti iskolák; erre névze legezelszerűnek mutatkoznak Lehomer közeg kiváltképpen, mely terv az összes gyülekezet figyelmébe ajánlított. Azonban sajnos, hogy az illető köz-segek ezen ajánlatot nem akarták elfogadni. Hogy ezen kivonat az eredeti jegyzőkönyvvel szoról-szóra megegyez, azaz az észrevétellel bizonyították, hogy gyülekezetünk nagy területen egyik-másik községben felállítandó iskolának szükségessége annyival is kétségtelen, mint a jelen iskolai évben a puczinai anyaiskolának I-5-öd osztályában 145, a II-ikban pedig 205 gyermek jár. Kelt Puczincon, 1885. febr. hó 3-án. Cipóth Rezső s. k. lelkész. Berke Mihály s. k. gyülekezeti felügyelő.“

— **Tenyészemének vizsgálatairra** kiküldött bizottság gr. Batthyányi Zsigmond enklotele alatt folyó hó 4-én deléltől vizsgálta meg Muraszombat-ban a fedezetetres alkalmazottai szándékolt meneket. Elővezettetett 21 drb — ezek közül alapos szakértői vizsgálat után a fedezetitres engedély a kö-vetkező tulajdonosok némeji számára adottok ki: Siftár István és Hodoscec Mátyás Zenkőcz, Rezáz Mátyás Rakicsán, Jónás István Predánecz, Györek József Rakicsán, Bratkovics István Korong, Jank Mihály Szekahocz, Titán János Csernelöcz, Kúhár Iván Gradistva, Martinecz Miklós Szvetahöcz, Gomba Mátyás Nemesöcz, Kúhár Józsefné Szvetahöcz, Skrabán Iván Martányecz, Pavlics István Struköcz, Verecsics Mátyás Szodisöcz, Hegedüs Iván Petáecz, Szapács Jánosnak Topolöczről. — A két utolsó két-két drbra nyert engedélyt. A fedezési írt hatóságilag darabonkint 3 forint lett megállapítva. A két leg-nagyobb men Kúhár Iván és Skrabán Iváné volt, mindegyik meghaladja a 16 marokt.

— **Felkötöttünk** a következő sorok közlésére: „Tegnap este 8 és 9 óra közt történt, hogy egy helybeli polgár hazamenében Ascher B. és fia háza előtt az országut túloldalí árkába, mely rendszeren vízzel van telve — oly szerencsétlenül esett bele, hogy szegény öreg ember ott hanyatt-fekve, helyzetéből nem birt menekülni, s jalkijáltásaira t. Árva B. ur házi-szolgájával a veszélyeztetett segítségére sietett, azt környöretles helyzetéből megszabadítva, az utóbbival hazakísértette. — Egy felőrával reá egy idegen ur a Most-felvé vendéglőből kijövéen, szinte az árköba esett, ki azonban mint erős és izmos ember, maga segített nygvan baján, de ép oly erős és izmos átkok és szitkok hallatszottak, midőn kifelé vászörögött. Az ily élményvezetett esetek városunkban mindinkább szaporodnak, — mint az B. lapja utolsó számában is olvasható volt. Nagyon kívánatos volna, ha városunk t. clőjárósága az embeletel biztonsgá szempontjából ily veszélyeztető árkok mellett, imit-amiott legalább egy-egy petroleum-lámpát állíttatna fel, mely ily sötét éjjelen irányadó szolgáljon; jó lenne továbbá utasítani a lámpa-gyújtogatót, hogy borús esteken, bár a naptár holdtöltét mutat, — is gyújtsa fel azokat.“

— **A szombathelyi székesgyház** királbától a mult héten Szombathelyre hozták. Az illető Weisz Mór nevű csavargó, ki a győri trszék által citeltetett s a bírőntben egyik rabtársának elárulta, hogy a szombathelyi templomot ő rabolta ki. Ennek feljelentése folytán Weisz kihallgatattván, beismerte gaztettét.

— **Minta-járás.** Valóságos minta-járás a szombathelyi. Itt nemcsak a mult évi dolo folyt be egészen, de a pótlék minden néme is, amind közmunka, előfogati, szegényápolási és katonatartási. A statisztika szerint leg-inkább megközelíti Szombathely és Közseg városát, azután a szt.-gotthárdi járás.

— **Az árvalák száma** Vasmegeyben Közseg és Szombathely kivételével — mult évben megközelíté a 22,500-at.

— **Nagyfalva községben** (szt.-gotthárdi jár.) új postahivatalt állíttatott fel, postamesterül Wehossits Károly nevezetett ki.

— **Türkém** — olvastam, — hogy egy vidéki borkezeskodótól loptak volna sokat érő bört, az egyik tettes Türkén kínálgatta a „bört“ de a türkeik kifetették rajta, meglopták a tolvajt. Sőt mint mondja meggyilkolással fenyegették. És ez állal egy tolvajbör 3 tolvajt fogott. A tettesek mindent tagadtak, de az új bíró közreműködésével rájöttek, hogy hol van elásva és pedig az egyik krumpilivemben, másik rész pedig a mezőn. (A.)

— **Bíróválasztás.** Hires község Türke — de nem hiába — miu-

Na eto gledones mam nazáj odgovoriti, kaj szo ono zse dávo zadubili — szamo ka szo zsenya jus neq nízati. Van so nyom etalec zsenye esce So-hár József 1839-tom leti próbajozesai velki szodecz voo manli.

Mi szíromaki goracséni esce zdaj drzimo tam zsenye vszaki péték, kak mam je ozmenyeno bilo — szamo malo laszka manya zsenye. Csí gda-gda pripobemo eden mali peljecz dev tak po vszej vilicézi, za vajati trgamo nas ezég z-edvoj kraviczor vkip prégano teliczo ali teociesca — ponújjasz nase blago; toni blizsena i neblajsesoni pokécs edoak komaj na drúgon krají várasa za fal ezjéno i odámno, ali pa naj szmo nej pritsnyeni: z-nevolnim nasim ezúgom on z-teskim tádom doli szavrleno blago nazaj pelati, moreno ono za niestero kilo szoli, za pár poplate ali csí drúgo je za prinasz vu mlóm tali ponújjaveso kukoricoz púnto tá obmejiti.

Pri droubnom blagi i zdáé — zvisivi — esce zhoznesje tam nase zsenye. Ponújjamo — ponújjamo — i na szlejdnyo mi vszami moreno potro-siti, esi nam kotévezi kaj gor povrzice.

Coi tíjdo zsenye seço meji, — tou je tak prav, mi szmo nej prativni — ali neozájmo zse zporibiti z-placza i meszta. Naj odávezi i kúpeza na gylisno meszto netáfújo gde zse najdersi eden toga drúgaga volé szpuniti zájno.

Zdaj gda nyom rávno ete moj odgovor szklenati sesém — z-tozbov prisao szlaga moj, kaj szo levezi ztma ograda nikso fiteso sztrejliti — ono je lovezov pesz vu nase vkip vu sznope zvdzamo kukorice, stero szmo za lagojaga vrejmena volo na nyivé povrži — za tiro. Nas hizni pesz „Vi-gyázz“ je za szlesnoti volo tá odbejszo, komaj od skédnya na 80 szópájov jágze nagléjvávo i nyom sz zljajnyem k-domi sztrélet idti prío, lovezi szo ga doli sztrejliti, od nousza rejzili.

Eto je nevola goszpou moj gda ober nasi hizni pész jágri tak hitro szurten szoud narédjo — veli moj szlaga — jeli bi nej valalo nyega szamo z-droubim olouvam poskropirsvi zozogati — i nisteri zse zlizsanyon z-vrasci, i nyemi po tisztom vala vrascielistvo, kaj drúgoces neide po tepesji, nego pri domi ozstane. Toliko szam szamo stero od nasaga szlaga i „Vigyázz“ — a goszp. brodniki odpszati, i nyih prosziti, naj eto vu nyihovo z-bere redá szklenati dájo.

Zmetno mi je, ka oh prvim z-tozbov pri nyih kloneczkam, zse bode vrejmen nyim naka veszelejsegi odpszati.

S. J.

Domácsi i z-vüzníci glászi.

— **Z-branye zoldákov.** Tekonese leto vasvármegyővi 9246 mla-deczov pride k-selugli: V-szombathelyszko okroglini (járasi) 756, v-kő-szeszko okroglini 680, va faló-örzszko okroglini 1151, v-sárvárszko okrog-lini 771, v-kisczellszko okroglini 896, v-vasvárszko okroglini 761, va körmendinszko okroglini 675, v-szoboszko okroglini 1106, v-monosterszko okroglini 1260, v-németyárszko okroglini 897, v-Szombathelyszkom vársi 166, v-Közszekom vársi na 117.

— **Ka na keliko** szo nase sole z-deczov szpúnyene, je póda eti zpisani protokolli: „Púezonszko evang. czerkvene gmajne 1885 leta januára 25. dnáva odberszínaga gylésa protocoll: 7. Púezonszko sole szo na teliko púne solszok dezov, ka je eden veszlet dobro vesiti nemore, na stero gled-ones poglavarsztvo tou támejsze vöj gmajni, naj zse v-zvüzníci vesz-niczáj soule goripozstavjvo i naj priliceno szo na tou Lümerszka véz káze, — ali je zsalosztano, ka vesznicze te tánes gorize szte nesesejo. Ka zse te ki-vonot z-protocollom gliis, zse ztem potrdi, ka je goripozstavjvo soule v-edvoj ali drúgój veszniczi nase velke ezérkvene gmajne zám hole potrebno, ar v-púezinszko soule prvi klasz 145 i vdrúgi 205 dezé holo. Vódava v-Púezonszki 1885. leta februara 3. dnáva. Czipótt Rudolf sz. r. dúhovnik. Berke Mihály sz. r. inspektor.“

— **Za zszrebez oglejnyje** vópszláni krog je etoga mejszeczca 4-ega dnáva v-Szoboti ogledno tiszte zszrebez, stero zse za plomen úczíti sego. Naprej pelano bilon 21 zszrebez, i med ten pu razmenou oglednyia na písanesyio zszobosiesca eti iménárnyon zszrebezom vértou vódava: Siftár Stovani Zenkőczec, Hodoscec Majtrasi Zenkőczec, Rezáz Majtrasi z-Raki-csana, Jónás Stovani z-Predanöczec, Györek Józsefi z-Rakicsana, Bratkovics Stovani z-Krouga, Jank Mihályi Szakahocz, Titán Jónasi z-Csernelöczec, Kúhár Ivani z-Gradicsa, Martinecz Miklousi z-Szvetahöczec, Gomba Majtrasi Nemeszeczec, Kúhár Józsefczi z-Szvetahöczec, Skrabán Ivani z-Martányecz Pavlits Stovani z-Strüköczec, Verecsics Majtrasi z-Szodisöczec, Hegedüs Ivani z-Petáecz, i Szapács Jónasi z-Topolöczec. Szlednyiva dva szta na dva zszrebez szobosiesca dobila. Za písanesyio je od zszkeszga po falati 3 frt zpoznano. Te naj vékséva dva zszrebez szta Kúhár Ivani i Skrabán Ivani bila, szaki od 16 prjjeses vees ma.

— **Veseraj** (etoga mejszeczca 4. dnáva) vesér med 8- i 9 vóroz zse pripetilo, ka je eden zszoboszi mesztancsar, da je domou sou, je pred Ascher B. hizov na orozsztráni orszacske cziszte v-zsánecz, steri je zszkeszga vo-dunou pin — tak nezreszno szpadno, ka zse szíromaki szteri eslovik tan nej domo vóoszloboditi. Na nagyoto jajokanye szo nyemi g. Árvali zápezon na pomoucs sli, szo nyoga szvojega nezresznoaga meszta oszloboditi, i zápezon óstali domo prevoditi. Na pou vóre potom je eden lítezki goszpud z-velike odájome idoucsi tídi vu on vesznicze szpadno, ali kak mocsen eslovik szam dónk zse z-velkim preklinyamen zszacszva vu priso. Takse nevamo dolo zse vnasem váras zse veszkrét zrojlik, kaj je tou vtej novinaj 5. br. tídi zápe-zszano bilou. Dobra bi bilon, esi bi városko poglavarsztvo za eslovicski sziek gledajones pri táksi széraj na ednou ali drúgon meszti eden lampas dalo gori posztaviti, steraq i vkmiesmi noszaj pont kázala, Dobro bode onim, ki varaske lámpase vuzsigajo, zapoveti: da naj vu Kmiesno veseraj, — esi ravno pun meszecz — tídi naj ono vuzsigajo.

— **Szombathelyszke** czerkvi touvaja szo premonices tíjden vu Szombathely posztavili — Weisz Móricz zse imenúje — steri je pouleg tá-jeje v-Győri zaprti bio, i tam szvojemi padjási v-tenniczi vo ovado delo szroje, po onam obtouzensi, szo ga vópozilöbnöli, — on szroje delo notri ovado.

— **Naprej példa.** Vu szombathelyszko okraglini je lauszka por-czija — i vsze vármegyővszke dácsa, veszki sztröski szo notri písanesi, stero okroglino za példa denemo. Za oner prilhája Közseg váras i monosterszka okroglino.

— **Szíroticz broj.** Vasvármegyővi zvün Szombathely i Közseg vá-rasa je láni 22500 szíroticz vkip szpiszano.

— **Nagyfalvi** je nova posta nasztávlena, za postamester je Wehossits Károly imenitvái.

— **V-Türke** — szam esteo — szo od nisternega túhingszka lúznara vnoo vredsuzsti ledra v-krájdeno grátalo, od távov eden szoj „leder“ po Türkí ponúidvao, ali túrcsanyi szo kúnstni i szo touvaja okrali, pa nej szamo tou, ga esese — ak szám valúvavo — klati steli. Po tou prilíki je vkrájdeno leder tri touvaje zgrabó. Títi szo zse tajili, ali nas noví rihtar szo ton vkrájdeno blágo gori najzsi, eden tal je na pouli, te drúgi tal pa v-zemleniczi med krumpísi zakopani bio.

— **Posztáványne veszka szodnika** (rihtar). Hiresna obcsina je Türke — ali kaj valá szigdar je v-boznom híri bila. Vasvármegyőva

